

คำถาม - คำตอบ เรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน

คำถาม ๑ หากส่วนราชการใดไม่ประสงค์จะขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงานเพิ่มขึ้นในช่วงเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖) ส่วนราชการนั้นไม่ต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน ใช่หรือไม่

คำตอบ ๑ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ในช่วงเวลาที่ผ่านมายังมีหลายส่วนราชการที่ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา คำขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ หรือขอขยายหน่วยงาน โดยยกเว้นการดำเนินการตามนัยมติคณะรัฐมนตรี ที่ให้มีมาตรการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงาน ส่งผลให้คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาเป็นรายกรณี ไม่เกิดภาพรวมของการปรับปรุงส่วนราชการให้บังเกิดประสิทธิผลที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางการพัฒนาประเทศ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้สำนักงาน ก.พ.ร. ประสานกับส่วนราชการเพื่อจัดส่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานดังกล่าว เพื่อนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาในภาพรวม โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑) เพื่อให้ส่วนราชการได้มีการทบทวนบทบาทภารกิจที่มีอยู่ว่า จะสามารถยุบเลิกหรือถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ หรือยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการต่อไปหรือไม่ ภารกิจที่ยังคงเหลืออยู่ ควรจัดระบบและกระบวนการในการทำงานอย่างไร และในรูปแบบหน่วยงาน ใด ซึ่งนำไปสู่

๒) การปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการให้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และ

๓) การจัดเตรียมกำลังคนให้มีความสอดคล้องกับความจำเป็นในการปฏิบัติภารกิจในปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต โดยเน้นความมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า และให้ความสำคัญต่อการบริหารและพัฒนากำลังคนทั้งในเชิงปริมาณ (จำนวนและความพอเพียง) และเชิงคุณภาพ (ขีดสมรรถนะและศักยภาพ) ตามมาตรการบริหารกำลังคนภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖

ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานของทุกกระทรวง / ส่วนราชการ จึงเป็นหลักฐาน ยืนยันในบทบาทภารกิจของส่วนราชการ และในกรณีที่ไม่ได้มีผลกระทบต่อโครงสร้างส่วนราชการ กระทรวง / ส่วนราชการ ก็ชอบที่จะยืนยันในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานว่าบทบาทภารกิจที่คงอยู่ ไม่มีผลให้ต้องปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการในช่วงระยะเวลาที่กำหนดแต่ประการใด และในทางกลับกัน กรณีที่บทบาทภารกิจที่คงอยู่ มีผลให้ต้องปรับปรุงระบบงานและกระบวนการในการทำงานใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ ก็จะถูกบรรจุ อยู่ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานดังกล่าวว่า จะปรับปรุงระบบและกระบวนการในการทำงานใหม่อย่างไร โดยมีแผนที่จะปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการในช่วงใดของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน พร้อมทั้งแสดงความต้องการด้านกำลังคนของแต่ละส่วนราชการเพื่อรองรับบทบาทภารกิจ และโครงสร้างส่วนราชการที่ปรับเปลี่ยนไปในแต่ละช่วงเวลาด้วย

คำถาม ๒ กรณีที่ส่วนราชการมีข้อเสนอการจัดโครงสร้างส่วนราชการ โดยขอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ในปีแรก ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน (พ.ศ. ๒๕๕๔) แสดงว่าส่วนราชการนั้นมีความประสงค์จะ ขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงาน แล้ว สำนักงาน ก.พ.ร. จะปิดกั้นแผนยุทธศาสตร์ฯ ของส่วนราชการหรือไม่ และส่วนราชการสามารถ

นำเสนอตามขั้นตอนการขอแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ได้ภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๔ ใช่หรือไม่

คำตอบ ๒ มติคณะรัฐมนตรีในส่วนของการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงาน รวมทั้งการขอจัดตั้งองค์การมหาชนหรือหน่วยงานอื่นของรัฐในสังกัดฝ่ายบริหาร ยังคงมีผลในทางปฏิบัติจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ดังนั้น ข้อเสนอตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานของแต่ละส่วนราชการ โดยเฉพาะประเด็นการจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงานในปีแรกของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน จึงต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงข้อยกเว้น ๗ ประการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวอย่างเคร่งครัด หากปรากฏว่า ข้อเสนอของกระทรวง / ส่วนราชการเข้าอยู่ในเงื่อนไขของข้อยกเว้นตามนัยมติคณะรัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ.ร. ก็จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาขออนุญาตดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวตามที่ส่วนราชการเสนอ และหากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ส่วนราชการก็สามารถนำเสนอตามขั้นตอนการขอแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ได้ภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๔

คำถาม ๓ ขอทราบรายละเอียดของข้อยกเว้นของมาตรการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงาน ในข้อ ๑-๒ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ และข้อยกเว้นที่ ๓) การยกฐานะส่วนราชการภายในกรม ซึ่งมีการปรับปรุงงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยไม่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หมายความว่าครอบคลุมถึงอะไรบ้าง เช่น การขอเพิ่มสำนักใหม่ภายในกรมเข้าตามกรอบข้อนี้หรือไม่ / ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหมายถึงอะไร เช่น มีสำนักใหม่เพิ่มแต่ไม่เพิ่มคน ไม่เพิ่มเงินเดือน เข้าข่ายข้อยกเว้นนี้หรือไม่ หรือมี ผอ.สำนักใหม่แล้วขอปรับจากระดับ ๘ เป็น ๙ โดยเกลี้ยเงินเดือนภายในกรม คือยุบ ๘ ลงเพื่อนำเงินเดือนไปเพิ่มตำแหน่ง ผอ.สำนัก (ระดับ ๙) ใช้ได้หรือไม่

คำตอบ ๓ ข้อยกเว้นที่ ๑) การจัดตั้งหน่วยงานตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ เป็นการขอจัดตั้งหน่วยงานอันเป็นผลสืบเนื่องจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติ กำหนดให้ภาครัฐต้องดำเนินการภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ และจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มขึ้น หากไม่ตั้งส่วนราชการดังกล่าวขึ้นรับผิดชอบปฏิบัติแล้วจะเกิดผลเสียหาย เช่น การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) กระทรวงยุติธรรม เป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อยกเว้นที่ ๒) การจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงาน เพื่อรับผิดชอบงานตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้สั่งการให้ดำเนินการ ในการจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขยายหน่วยงาน เพื่อรับผิดชอบงานตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้ส่วนราชการนั้น ๆ ดำเนินการ หากไม่ตั้งส่วนราชการดังกล่าวขึ้นรับผิดชอบแล้วจะเกิดผลเสียหาย เช่น กรณีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการเพื่อรองรับกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งเรื่องนี้คณะรัฐมนตรีถือเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ

ข้อยกเว้นที่ ๓) การยกฐานะส่วนราชการภายในกรมโดยไม่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หมายถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินเดือนและค่าตอบแทนอันเนื่องมาจากการจัดส่วนราชการที่เพิ่มขึ้น สำหรับการขอเพิ่มสำนักใหม่ภายในกรม ถือเป็น การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ จึงไม่อยู่ในข่ายของข้อยกเว้นตามมาตรการฯ ข้อ ๓

- คำถาม ๔ กรณีส่วนราชการแบ่งงานเป็นการภายใน เรียกว่า กองบ้าง สำนักบ้าง จะยกฐานะเป็นกองหรือสำนัก ให้ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการได้หรือไม่ ถ้าไม่กระทบกับค่าใช้จ่ายของส่วนราชการ
- คำตอบ ๔ สามารถดำเนินการได้ในปีที่ ๒ และปีที่ ๓ ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน เนื่องจากการ กำหนดให้มีกองหรือสำนักเพิ่มขึ้นในปีแรก ยังอยู่ภายใต้มาตรการระงับการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ หรือขยายหน่วยงาน ซึ่งจะมีผลไปถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นข้อ ๒ ตามมติ คณะรัฐมนตรี
- คำถาม ๕ หากหน่วยงานมีความจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรม เพื่อเตรียมการ ปรับเปลี่ยนส่วนราชการเป็นองค์กรของรัฐรูปแบบอื่น สามารถดำเนินการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการ แบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยขอแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ควบคู่ไปกับการดำเนินการ เสนอแก้ไขกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรดังกล่าวได้หรือไม่
- คำตอบ ๕ สามารถดำเนินการพร้อมกันในลักษณะคู่ขนาน
- คำถาม ๖ กรณีที่หน่วยงานได้รับการยกเว้นให้ปรับปรุงโครงสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว จะมีแนวทางในการ ปฏิบัติอย่างไร
- คำตอบ ๖ หากส่วนราชการใดคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการแล้ว ก็สามารถ ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ ซึ่งโดยปกติส่วนราชการก็ชอบที่จะบรรจุโครงสร้างดังกล่าวไว้ในแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานด้วย แม้จะเป็นปีแรกของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน
- คำถาม ๗ สำหรับส่วนราชการที่มีคำขอค้างการพิจารณาอยู่ในขณะนี้ ส่วนราชการต้องพิจารณาทบทวนคำขอ ดังกล่าวแล้วบรรจุรวมไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานด้วยใช่หรือไม่ อย่างไร
- คำตอบ ๗ คำขอของส่วนราชการที่ค้างการพิจารณาอยู่ในขณะนี้ ทั้งในส่วนที่ได้มีหนังสือขอให้ ก.พ.ร. พิจารณาแล้ว และในส่วนที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของกระทรวง / กรม ขอให้ส่วนราชการรับ กลับไปพิจารณาทบทวนถึงเหตุผลและความจำเป็น ตลอดจนความสอดคล้องกับข้อยกเว้นตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ และบรรจุรวมไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน เพื่อสำนักงาน ก.พ.ร. จะได้ประมวลเสนอ ก.พ.ร. และคณะรัฐมนตรีพิจารณาในภาพรวมต่อไป
- คำถาม ๘ ขณะนี้มีกรมในสังกัดกระทรวง เสนอขอขยาย / ปรับ / ยกระดับโครงสร้างของหน่วยงานในกรม ตนเอง โดยขอให้เข้าสู่คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างกระทรวง (มีรัฐมนตรีเป็นประธาน) กระทรวงจะทำได้หรือไม่
- คำตอบ ๘ เรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการซึ่งเกี่ยวพันกับการปรับโครงสร้างส่วนราชการ ต้องนำไปผนวก รวมอยู่ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน เพื่อที่จะได้นำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของ คณะรัฐมนตรีในภาพรวมต่อไป
- คำถาม ๙ กระบวนการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงานของกระทรวง / ส่วนราชการ จำเป็น หรือไม่ ที่จะต้องใช้กลไกของคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐ / ว ๑๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่องการปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ เพื่อพิจารณาข้อเสนอการจัดโครงสร้างส่วนราชการก่อนส่งให้ กระทรวงพิจารณาในภาพรวมต่อไป

คำตอบ ๙ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานในระดับกรมนั้น ส่วนราชการอาจมอบหมายให้บุคคลหรือตั้งคณะทำงานขึ้นใหม่ หรือใช้กลไกที่มีอยู่ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ดังกล่าว ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานก็ได้ แต่อย่างไรก็ดี เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานในภาพรวมของกระทรวงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนทิศทางการพัฒนาประเทศ กระทรวงต้องกำหนดกรอบทิศทาง บทบาทภารกิจ ตลอดจนเป้าหมายการดำเนินการของกระทรวงในภาพรวมให้มีความชัดเจนว่าจะเดินต่อไปข้างหน้าอย่างไร ต้องมองในภาพรวมของรูปแบบ กรอบแนวคิดว่าจะมีทิศทางการดำเนินงาน บทบาทภารกิจอะไร ภารกิจใดที่ควรยุบเลิก ภารกิจใดที่ควรถ่ายโอน ภารกิจใดที่ยังคงต้องปฏิบัติ จะทำงานอย่างไร เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดรับไปพิจารณากำหนดบทบาท ภารกิจ ตลอดจนโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการให้มีความสอดคล้องและเป็นเอกภาพเดียวกัน ทั้งนี้ ให้กระทรวงนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานในภาพรวม ไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณา ก่อนเสนอ ก.พ.ร. และคณะรัฐมนตรี

คำถาม ๑๐ การที่จะนำเสนอแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานให้คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างของกระทรวง เพื่อพิจารณาทบทวน วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ภารกิจ โครงสร้าง รวมถึงการออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และถ่ายทอดให้เป็นที่เข้าใจระหว่างกรมและหน่วยงานในสังกัด ส่วนราชการต้องเสนอคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมพิจารณาอนุมัติก่อนหรือไม่

คำตอบ ๑๐ กรมสามารถใช้ดุลพินิจของส่วนราชการที่จะเลือกใช้กลไกการดำเนินการที่เห็นว่าจะมีความเหมาะสมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน ตามกระบวนการขั้นตอนที่กำหนดสำหรับทำแผนฯ เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วจึงจัดส่งให้กระทรวงพิจารณานำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินงานของส่วนราชการจะมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ.ร. เข้าไปให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน ทั้งในกระบวนการและเนื้อหาสาระของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน

คำถาม ๑๑ กระทรวง / ส่วนราชการ สามารถส่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. ล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนด (วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔) ได้หรือไม่ เนื่องจากบางกระทรวงมีกรม / องค์การมหาชน / รัฐวิสาหกิจ มาก

คำตอบ ๑๑ ในขั้นนี้ขอให้ส่วนราชการยึดตามเวลาที่กำหนดไว้ คือ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน มีเป้าประสงค์ที่จะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมของการปรับบทบาทภารกิจ ตลอดจนข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของทุกกระทรวง / ส่วนราชการ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ประกอบกับข้อจำกัดของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานดังกล่าวถูกกำหนดให้ดำเนินการในช่วงเวลา ๓ ปี ตั้งแต่บประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ ดังนั้น หากกระทรวง / ส่วนราชการ จัดส่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานล่าช้า จะส่งผลกระทบต่อ ก.พ.ร. และคณะรัฐมนตรีที่ไม่อาจจะพิจารณาให้ความเห็นชอบและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานได้ทันภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

* สำหรับคำถามต่อไปนี้ ที่มีวงเล็บอ้างอิงท้ายคำถาม เป็นการอ้างอิงจากแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนาหน่วยงาน และแบบฟอร์มการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน

คำถาม ๑๒ ขอรบกวนเหตุผลว่าทำไมระยะเวลาของแผนจึงเป็น ๓ ปี และมีช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖
ต้องการให้สอดคล้องกับช่วงเวลาใดหรือไม่ (อ้างอิง หน้า ๓ ข้อ ๔)

คำตอบ ๑๒ เหตุผลที่กำหนดให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานมีระยะเวลา ๓ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ -
๒๕๕๖ มีดังนี้

๑) สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ.ร.
ประสานให้ส่วนราชการจัดส่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน ดังนั้น การเริ่มต้นของแผนจึงควร
เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔

๒) ระยะเวลา ๓ ปี เป็นเวลาที่ไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป โดยได้พิจารณาเทียบเคียงกับแผน
อัตรากำลัง ๓ ปีที่สำนักงาน ก.พ. เคยดำเนินการมาก่อน รวมทั้งสอดคล้องกับระยะเวลาของ
มาตรการบริหารกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖) ที่ คปร. ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีซึ่งจะ
สิ้นสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๖

คำถาม ๑๓ วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่จะนำมาทบทวน เป็นทิศทางการดำเนินงานของกระทรวง / กรม ที่มีอยู่
ในปัจจุบัน (ปรากฏในแผนปฏิบัติการ ๔ ปี) ใช่หรือไม่ และนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์
และยุทธศาสตร์ใหม่ ของทิศทางการพัฒนากระทรวง / กรม เหมือนกับในระดับประเทศ (อ้างอิง
หน้า ๔ ข้อ ๖.๑)

	แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กร
ระดับประเทศ	แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบ ราชการไทย
ระดับกระทรวง / กรม	แผนยุทธศาสตร์ (เฉพาะด้าน) ของส่วนราชการ เช่น แผน ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรม	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กร เช่น แผนพัฒนาระบบบริหาร จัดการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์

คำตอบ ๑๓ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนองค์กร (Organization
Development : OD) เพื่อตอบโจทย์การปรับบทบาทภารกิจ และนำไปสู่การจัดโครงสร้างและ
อัตรากำลังที่เหมาะสม ซึ่งต้องมองไปถึงระบบและวิธีการทำงานที่มีความชัดเจน การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการทำงาน การทบทวนบทบาทภารกิจ ระบบการทำงาน แต่ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงการ
พัฒนาบุคลากร ด้านคุณธรรม สมรรถนะ ความสามัคคี ความผูกพันขององค์กร เช่น แผน HRM หรือ
HRD

ทั้งนี้ การที่จะทราบว่าส่วนราชการมีความจำเป็นที่จะปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการอย่างไร จะต้อง
ทำความเข้าใจกับประเด็นเกี่ยวกับเป้าหมายและผลผลิตที่จะให้เกิดขึ้น จึงต้องเริ่มต้นจากการวิเคราะห์สิ่งที่
จะต้องทำให้ปรากฏตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เป้าหมายตามนโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนพัฒนา
เศรษฐกิจฯ แผนบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน และคำนึงถึงขีดสมรรถนะของส่วนราชการใน

ปัจจุบัน เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของกระทรวง / กรมในระยะ ๓ ปี ข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๖)

คำถาม ๑๔ เนื่องจากขณะนี้กระทรวง / กรมได้ทำการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และกำลังมีการทบทวนจัดทำวิสัยทัศน์ / พันธกิจ ฯ ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ จะนำมาใช้เป็นวิสัยทัศน์และพันธกิจ ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน ได้หรือไม่

คำตอบ ๑๔ สามารถนำมาใช้ได้

คำถาม ๑๕ กรณีระยะเวลาของแผนการถ่ายโอนงานของส่วนราชการไม่สอดคล้องกับระยะเวลาตามแผนการถ่ายโอนงานที่ ครม. มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เรื่อง มาตรการทบทวนบทบาทภารกิจ ฯ ตามมาตรา ๓๓ แห่ง พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ส่วนราชการจะต้องดำเนินการอย่างไร (อ้างอิง หน้า ๔ ข้อ ๖.๒)

คำตอบ ๑๕ กรณีส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการตามมติ ครม. ได้ ขอให้หารือกับสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อกำหนดระยะเวลาการถ่ายโอนงานให้เหมาะสมตามเหตุผลความจำเป็นของหน่วยงาน

คำถาม ๑๖ งานให้บริการตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการ เป็นหลักการของ ก.พ.ร. หรือไม่ ที่ภารกิจนี้จะต้องถ่ายโอนไปให้ภาคส่วนอื่น และหากกรมยืนยันจะต้องปฏิบัติโดยภาครัฐ จะขัดหลักการหรือไม่

คำตอบ ๑๖ ในหลักการงานดังกล่าวสามารถถ่ายโอนให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการได้ ในส่วนของการให้บริการตรวจสอบ แต่ส่วนที่จะต้องปฏิบัติโดยภาครัฐ คือ ในส่วนของการรับรองซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐ

คำถาม ๑๗ ระบบและกระบวนการทำงาน หมายถึงอะไร สอดคล้องกับกระบวนการตามเกณฑ์ PMQA หมวด ๖ ที่ทุกส่วนราชการดำเนินการใช้หรือไม่ และระบบและการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่ หมายความว่าเฉพาะส่วนราชการใหม่ (กรม) ที่จะเพิ่มขึ้น ถ้าเป็นกรมเดิมไม่ต้องทำใช้หรือไม่ (อ้างอิง หน้า ๕ ข้อ ๖.๔)

คำตอบ ๑๗ ระบบและกระบวนการทำงาน หมายถึง ขั้นตอนและวิธีในการทำงานตามบทบาท ภาระหน้าที่ที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่นั้นแล้วเสร็จ นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติ / หน่วยงานภายในส่วนราชการ ซึ่งกระบวนการตามหมวด ๖ ของ PMQA เป็นส่วนหนึ่งของระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบทั้งหมด ในการดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน เมื่อได้ข้อยุติในเรื่องของบทบาทภารกิจที่ต้องดำเนินการแล้ว จึงต้องพิจารณาในรายละเอียดของระบบและกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับบทบาทภารกิจที่ได้ปรับเปลี่ยนไปทั้งหมด

ส่วนระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่ หมายถึงระบบและกระบวนการทำงานที่ทำให้ต้องกำหนดบทบาทในการดำเนินการกิจการภาครัฐ และระบบและกระบวนการทำงานตามภารกิจของส่วนราชการหลังจากมีการกำหนดภารกิจที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทที่ได้เห็นชอบร่วมกันแล้ว จึงไม่จำกัดเฉพาะกรมใหม่

ทั้งนี้ เมื่อได้ข้อยุติจากการทบทวนบทบาทภารกิจแล้ว หากบทบาทภารกิจยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนราชการก็ยังคงพิจารณาถึงระบบและกระบวนการทำงานตามภารกิจที่ต้องดำเนินการด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

คำถาม ๑๘ การนำระบบ IT มาทดแทนการทำงานในระบบเดิม ขอทราบว่าระบบเดิมคือช่วงเวลาใด และระบบใหม่คือ ช่วง ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ ใช่หรือไม่ (อ้างอิง หน้า ๕ ข้อ ๖.๔)

คำตอบ ๑๘ ระบบเดิม หมายถึง ระบบที่ใช้ทำงานในปัจจุบันและยังจะต้องทำภารกิจนั้นต่อไปในช่วงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน ส่วนระบบใหม่ คือ ระบบที่เกิดใหม่และจะนำมาใช้ดำเนินการของหน่วยงานในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖

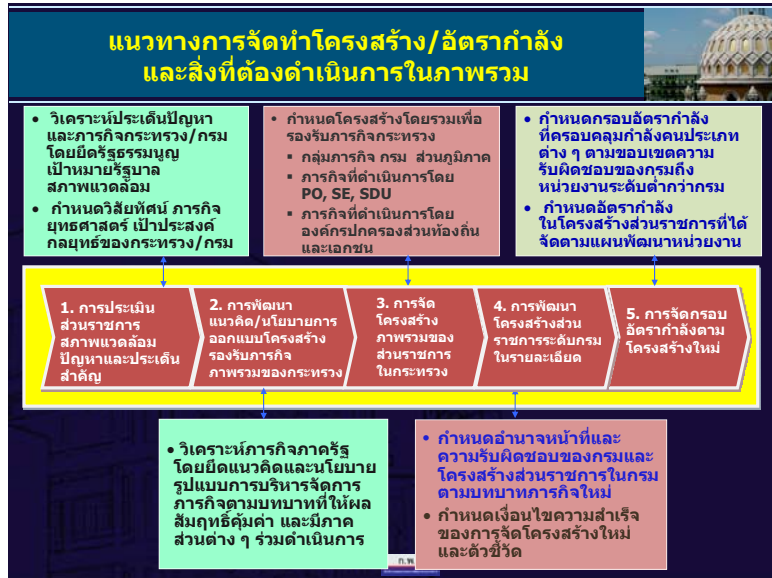
คำถาม ๑๙ กรณีที่กระทรวง / ส่วนราชการ นำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานในภาพรวมไปปรับปรุงความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง / ส่วนราชการ พิจารณา การรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ นั้นมีนิยามอย่างไร ต้องทำอย่างไร (ผ่านช่องทาง Website ของกระทรวง / ส่วนราชการนั้น หรือทำประชาพิจารณ์ หรือแค่ออกหนังสือเวียนถาม)

คำตอบ ๑๙ การที่ระบุให้กระทรวง / ส่วนราชการ นำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานในภาพรวมไปปรับปรุงความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ก็เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม และสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนแผนพัฒนาประเทศ

การเผยแพร่ข้อมูลของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานผ่านช่องทาง Website ของส่วนราชการ อาจทำให้กระบวนการในการสะท้อนกลับในการให้ข้อคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานของทุกภาคส่วนทำได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ การจัดประชุมหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนน่าจะบังเกิดประโยชน์และผลในการปฏิบัติที่มีความชัดเจนมากกว่า ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ นั้นให้ความสำคัญกับการจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างส่วนราชการ (ในภาพรวมของกระทรวง) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบทบาทภาระหน้าที่ที่ได้ปรับเปลี่ยนไป การรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวเน้นให้ความสำคัญในเรื่องของการสื่อสารแบบสองทาง (Two Way Communication) จึงไม่เหมาะสมหากส่วนราชการจะใช้วิธีการในการลงข้อมูลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานทางเวปไซด์ของส่วนราชการหรือออกหนังสือแจ้งเวียน เพราะอาจไม่ได้รับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ และหากในกรณีในส่วนราชการนั้น ๆ มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมากและมีความหลากหลาย ส่วนราชการควรใช้ดุลยพินิจในการเลือกเชิญตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญกับบทบาทภารกิจของส่วนราชการ

คำถาม ๒๐ ผลผลิต / เป้าหมาย จากกระบวนการ “รับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน” คืออะไร

คำตอบ ๒๐ ผลผลิต / เป้าหมาย คือ ข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานให้มีความครบถ้วน

คำถาม ๒๑ จาก Slide ๑๔ หัวข้อที่ ๔ ในกรอบคำอธิบาย “กำหนดเงื่อนไขความสำเร็จของการจัดโครงสร้างใหม่และตัวชี้วัด” ตัวชี้วัดหมายถึงอะไร เป็นตัวชี้วัดของเงื่อนไขความสำเร็จใช่หรือไม่ หรือเป็นตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์กรม

คำตอบ ๒๑ การกำหนดเงื่อนไขความสำเร็จของการจัดโครงสร้างใหม่และตัวชี้วัด หมายถึง เป้าหมายของส่วนราชการที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนเมื่อเกิดโครงสร้างใหม่ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับหน่วยงาน

ตัวอย่างกรอบปฏิทินการทำงาน						
ขั้นตอน	รายการ	เจ้าภาพ	เวลาทำ การ	วันส่ง มอบต่อ	เป้าหมาย/ ผลผลิต	ผู้เข้าร่วม
ก่อน ดำเนินการ	กำหนด วิธีดำเนินการ ร่วมกัน	cco/กพร. กระทรวง	x(พ.ย.) ร.ค. 53	x(พ.ย.) ร.ค. 53	-	กพร./กจ. และกผ. ของทุก ส่วนราชการ
1	กำหนดกรอบ นโยบาย/รูปแบบ การบริหาร การภาพรวม กระทรวง	cco/หน่วย ยุทธศาสตร์ กระทรวง/กพร. กระทรวง	x-x ร.ค. 53	x ร.ค. 53	กรอบการบริหารสู่ เป้าหมายกระทรวง	กพร./กจ. และกผ. ของทุก ส่วนราชการ
2	ออกแบบ โครงสร้าง ภาพรวม กระทรวง	cco/หน่วย ยุทธศาสตร์ กระทรวง/กพร. กระทรวง	x-x ร.ค. 53	x ร.ค. 53	รูปแบบโครงสร้าง ภาพรวมกระทรวง (ที่ฝ่ายบริหาร เห็นชอบ)	กพร./กจ. และกผ. ของทุก ส่วนราชการ
3	ออกแบบการบริหาร/ โครงสร้าง/ อัตราค่าจ้าง ราชการ	cco/กผ./กจ./ กพร.แต่ละส่วน ราชการ	x-x ม.ค. 54	x ม.ค. 54	ร่างแผน ยุทธศาสตร์ของแต่ละส่วนราชการ	กพร./กจ. และกผ. ของทุก ส่วนราชการ
4	การนำเสนอแผน ยุทธศาสตร์ฯ กระทรวง	cco/กพร.กระทรวง	x-x ม.ค. 54	31 ม.ค. 54	แผนยุทธศาสตร์ฯ กระทรวง	

คำถาม ๒๒ ตามตัวอย่างกรอบปฏิทินการทำงาน Slide ๑๕ จำเป็นต้องมีเป้าหมายผลผลิต “รูปแบบโครงสร้าง ภาพรวมกระทรวง” ก่อนที่จะพิจารณาในระดับกรมใช่หรือไม่

คำตอบ ๒๒ รูปแบบโครงสร้างในภาพรวมของกระทรวง ในเบื้องต้นมีความจำเป็นเพื่อให้เห็นในภาพรวมของ กระทรวงอันเป็นผลมาจากการออกแบบรูปแบบการบริหารที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่กระทรวงกำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กระทรวงจึงอาจพิจารณากำหนด

กรอบภาพรวมของกระทรวงที่มีความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทภารกิจของส่วนราชการในระดับกรม
องค์การมหาชน และหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ

คำถาม ๒๓ ข้อมูลพื้นฐานที่ต้องการ ขอให้ระบุระยะเวลาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (ตัดยอดข้อมูล ณ เมื่อไหร่)
(อ้างอิง หน้า ๕ ข้อ ๗ ส่วนที่ ๑)

คำตอบ ๒๓ ข้อมูลพื้นฐานที่ต้องการ ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

คำถาม ๒๔ การทบทวนบทบาทภารกิจ ต้องวิเคราะห์องค์การมหาชนด้วยหรือไม่ หรือแสดงให้เห็นเฉพาะ
องค์การมหาชนที่เสนอขอให้ตั้งใหม่ (อ้างอิง หน้า ๕ ข้อ ๗ ส่วนที่ ๒)

คำตอบ ๒๔ ต้องให้ความสำคัญกับการทบทวนบทบาทภารกิจของกระทรวงในภาพรวม ซึ่งรวมถึงภารกิจที่
ดำเนินการโดยองค์การมหาชนด้วย เมื่อมีความชัดเจนแล้วจึงจะพิจารณาออกแบบโครงสร้างของ
กระทรวงและการจัดรูปแบบหน่วยงานที่มีความเหมาะสมและสามารถรองรับกับภารกิจดังกล่าว ทั้ง
ในส่วนที่เป็นกรมและองค์การมหาชน และหากวิเคราะห์แล้ว จำเป็นต้องมีองค์การมหาชนหรือ
หน่วยงานรูปแบบอื่น ก็ให้พิจารณากำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานด้วย

คำถาม ๒๕ กระทรวงต้องนำรัฐวิสาหกิจมาวิเคราะห์ด้วยหรือไม่

คำตอบ ๒๕ สำหรับรัฐวิสาหกิจไม่รวมอยู่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานในครั้งนี้

คำถาม ๒๖ หน้าที่ด้านการปกครอง ๑) การคัดเลือกแผนงานที่อยู่ในลำดับความสำคัญ และ ๒) ทิศทางและ
นโยบายด้านพนักงานของรัฐบาลกลาง หมายถึงอะไร ขอคำอธิบายและระบุประเภทงานที่ชัดเจน
จากคำนิยามนี้ได้หรือไม่ (อ้างอิง เอกสารแนบ ๑ หน้า ๒)

คำตอบ ๒๖ ๑) การคัดเลือกแผนงานที่อยู่ในลำดับความสำคัญ หมายถึง ส่วนราชการที่มีบทบาทภาระหน้าที่ใน
การพิจารณาคัดเลือกแผนงานโครงการ หรือให้ความเห็นในการดำเนินการโครงการในแผนงานที่อยู่ใน
ลำดับความสำคัญ เช่น หน่วยยุทธศาสตร์ หรือหน่วยแผนของส่วนราชการ

๒) ทิศทางและนโยบายด้านพนักงานของรัฐบาลกลาง หมายถึง ส่วนราชการที่ให้ข้อเสนอแนะในการ
กำหนดนโยบาย มาตรการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เช่น สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.ค.ศ.
 เป็นต้น

คำถาม ๒๗ ข้อมูลพื้นฐานของกระทรวง / กรม ใช้ข้อมูลที่ปรากฏในคำรับรองฯ ปี ๒๕๕๔ ได้หรือไม่ (อ้างอิง
เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๑ - ๖)

คำตอบ ๒๗ ได้

คำถาม ๒๘ ข้อมูลพื้นฐานในส่วนโครงสร้างของกระทรวงต้ององค์การมหาชนด้วย แต่ไม่ต้องนำมาวิเคราะห์
เหมือนส่วนราชการใช่หรือไม่ และอำนาจหน้าที่ ระบุภารกิจที่เป็นอำนาจหน้าที่ในภาพรวมของกรม
หรืออำนาจหน้าที่ที่จำแนกเป็นรายข้อของกรม (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๗)

คำตอบ ๒๘ กรณีกระทรวงต้องระบุองค์การมหาชนไว้ในโครงสร้างของกระทรวงด้วย และนำมาวิเคราะห์ภารกิจ
เหมือนส่วนราชการ (ตามแบบฟอร์ม ๒ ข้อ ๔) ในส่วนของข้อมูลพื้นฐานกรณีกระทรวง อาจ
พิจารณาใส่ข้อมูลในภาพรวมของกรม (ในแบบฟอร์มที่ ๑) ได้ เนื่องจากเมื่อดำเนินการในส่วนของ
กรมแล้ว ก็จะปรากฏข้อมูลรายละเอียดอำนาจหน้าที่ของกรมในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
หน่วยงานของกรมดังกล่าวอีกชั้นหนึ่ง

- คำถาม ๒๙ ข้อมูลงบประมาณ ในส่วนที่เป็นเงินงบประมาณ ๕ หมวดรายจ่าย จะต้องระบุตาม พ.ร.บ. งบประมาณ ๒๕๕๔ ใช่หรือไม่ และเงินนอกงบประมาณ หมายถึง งบประมาณจากแหล่งใดบ้าง (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๘)
- คำตอบ ๒๙ ข้อมูลงบประมาณเป็นไปตามที่ระบุใน พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และในส่วนของเงินนอกงบประมาณ หมายถึง เงินที่ขังอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ นอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินงบ และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน
- คำถาม ๓๐ กฎหมายสำคัญ เป็นกฎหมายที่ออกโดยกระทรวง / กรม เท่านั้น หรือรวมกฎหมายที่ออกโดยส่วนราชการอื่น และ กระทรวง / กรม ใช้ถือปฏิบัติ และกฎหมายที่ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติ ไม่ต้องระบุใช่หรือไม่ เช่น พ.ร.บ. GG (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๑ ข้อ ๙)
- คำตอบ ๓๐ กฎหมายสำคัญ คือ กฎหมายที่ส่วนราชการเป็นผู้รักษาการตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุในกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการตามบทบาทภาระหน้าที่หลักของส่วนราชการ
- คำถาม ๓๑ การวิเคราะห์บทบาทผู้รัฐธรรมนูญ ระบุว่า เป็นของกระทรวง / กรม วิเคราะห์จากบทบาทและภารกิจของกระทรวงที่ปรากฏใน พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ปี ๒๕๕๕ และใช้บทบาทและภารกิจของกรมที่ปรากฏในกฎกระทรวงปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการใช่หรือไม่ โดยเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมของกระทรวง ๑ ชุด และวิเคราะห์แต่ละกรมอีก ๑ ชุด (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๒ ข้อ ๑)
- คำตอบ ๓๑ กระทรวงต้องทำการวิเคราะห์บทบาทและภารกิจในภาพรวมของกระทรวง และวิเคราะห์บทบาทและภารกิจในแต่ละกรม โดยพิจารณาจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภาระหน้าที่ของส่วนราชการตามที่ปรากฏทั้งในส่วนที่เป็น พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ในการวิเคราะห์บทบาทผู้รัฐธรรมนูญดังกล่าว ควรที่จะมีความสอดคล้องกันทั้งในระดับกระทรวงและกรม เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเห็นความเชื่อมโยงในการทำงานร่วมกัน
- คำถาม ๓๒ การวิเคราะห์เป้าหมายรัฐบาล ในส่วนของ ๑) แผนพัฒนาฯ ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ หรือ ๑๑ และ ๒) ยุทธศาสตร์กระทรวง ใช้ที่ปรากฏอยู่ในแผน ๔ ปี ใช่หรือไม่ (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๒ ข้อ ๒)
- คำตอบ ๓๒ ๑) ขอให้พิจารณาจากทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ที่ปรากฏในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รายงานความก้าวหน้าให้คณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งสามารถ Download ข้อมูลดังกล่าวได้จาก www.nesdb.go.th
- ๒) กรณียุทธศาสตร์กระทรวง ตามแบบฟอร์ม ๒ หมายถึง ยุทธศาสตร์กระทรวงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นยุทธศาสตร์กระทรวงตามแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี หรือยุทธศาสตร์กระทรวงที่ได้มีการปรับปรุงใหม่ก่อนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงาน
- คำถาม ๓๓ การวิเคราะห์ SWOT ต้องวิเคราะห์ใหม่ใช่หรือไม่ (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๒ ข้อ ๓)
- คำตอบ ๓๓ หากสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อองค์กรไม่เปลี่ยนแปลง ก็ไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์ใหม่

คำถาม ๓๔ การวิเคราะห์จุดอ่อน / จุดแข็ง ควรวิเคราะห์แบบง่าย หรือ ตามทฤษฎีที่นิยามกันแบบให้คะแนน และการวิเคราะห์นี้เป็นการวิเคราะห์ทั้งภาพกระทรวงและกรมใช่หรือไม่

คำตอบ ๓๔ เป็นการวิเคราะห์ทั้งภาพกระทรวงและกรม ซึ่งการวิเคราะห์จุดอ่อน / จุดแข็งนั้น เพื่อให้มองเห็นโอกาสในการพัฒนาหน่วยงานจึงต้องมีข้อมูลสมรรถนะของหน่วยงานและสภาพแวดล้อมขององค์กรที่บ่งชี้โอกาสในการพัฒนาหน่วยงาน การจะวิเคราะห์แบบใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและข้อจำกัดของระยะเวลา

คำถาม ๓๕ ผลการวิเคราะห์ ต้องได้ผลการวิเคราะห์ทั้งระดับกระทรวงและกรม ใช่หรือไม่ (อ้างอิง เอกสารแนบ ๑ แบบฟอร์ม ๒ ผลการวิเคราะห์)

คำตอบ ๓๕ ใช่ และต้องมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันทั้งระดับกระทรวงและกรม

คำถาม ๓๖ การวิเคราะห์ ข้อ ๔) ภารกิจ ต้องวิเคราะห์ในภาพรวมกระทรวงด้วยหรือไม่ (ภารกิจกระทรวงปรากฏใน พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ) คำว่า ภารกิจหมายถึงอะไร และภารกิจที่จะนำมาวิเคราะห์นั้น วิเคราะห์จากอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ หรือจากภารกิจของแต่ละสำนัก / กอง และสรุปการวิเคราะห์ ต้องระบุอะไร หรือใช้แนวทางการวิเคราะห์ภารกิจภาครัฐในขั้นตอนนี้ เพื่อนำผลมาใส่ในสรุปการวิเคราะห์ (อ้างอิง เอกสารแนบ ๑ แบบฟอร์ม ๒ ข้อ ๔)

คำตอบ ๓๖ ๑) ภารกิจ หมายถึง ภารกิจที่ส่วนราชการต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งส่วนราชการ เช่น ภารกิจหลักของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีเป้าหมายที่จะทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า คือ การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค การรักษาฟื้นฟูสุขภาพ และการควบคุมพิษภัยที่จะเกิดจากการบริโภค และเมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการจัดการสาธารณสุข กระทรวงนี้อาจต้องมีภารกิจในบทบาทการสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมจัดบริการสุขภาพด้วย เป็นต้น

สำหรับภารกิจที่จะนำมาวิเคราะห์ ต้องนำภารกิจในภาพรวมของกระทรวง (ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม) และในภาพรวมของกรม (ที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ) มาเป็นหลัก เพื่อให้สามารถออกแบบโครงสร้างส่วนราชการระดับกรมในภาพรวมของกระทรวง และระดับกองในภาพรวมของกรม

๒) สรุปการวิเคราะห์ คือ การเขียนอธิบายให้เห็นความเชื่อมโยงของเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามภารกิจนั้น ๆ ว่ามีความสอดคล้องอย่างเป็นเหตุและผลกับรายละเอียดของข้อมูลที่มีอยู่ ได้แก่ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การวิเคราะห์ SWOT ฯลฯ

คำถาม ๓๗ จากแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ข้อ ๑ ข้อย่อย ๑.๑ การปรับปรุง ให้เขียนเป็นภาพรวมของกระทรวงหรือเขียนแยกเป็นรายการ (อ้างอิง เอกสารแนบ ๑ แบบฟอร์ม ๓ ข้อ ๑.๑)

คำตอบ ๓๗ เป็นภาพรวมของกระทรวง และแยกเป็นรายการ

คำถาม ๓๘ จากแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ข้อ ๑ ข้อย่อย ๑.๒ แผนดำเนินการ

๑) ต้องสรุปเป็นภาพรวมกระทรวงหรือไม่

๒) กรณีที่บุคคล ๑ คน เมื่อวิเคราะห์แล้ว ทำงานทั้งภารกิจที่จะถ่ายโอน และภารกิจที่ต้องดำเนินการ ภารกิจที่จะถ่ายโอนไม่ระบุอัตรากำลังได้หรือไม่

๓) ภารกิจที่วิเคราะห์ว่าจะต้องยุบเลิก ถ่ายโอน และมอบหมาย ต้องใช้เวลาดำเนินการ เป้าหมาย / ระยะเวลา ควรวางไว้ในปีที่ ๒ ของแผน จึงจะเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

(อ้างอิง เอกสารแนบ ๑ แบบฟอร์ม ๓ ข้อ ๑.๒)

คำตอบ ๓๘ ๑) ต้องทำเป็นภาพรวมทั้งกระทรวง และแยกเป็นรายการด้วย

๒) กรณียุบเลิก / ถ่ายโอนงาน จะมีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน อัตรากำลังที่ทำงานในภารกิจที่ต้องยุบเลิกหรือถ่ายโอน ควรนำกลับมาใช้ในภารกิจที่ต้องดำเนินการของกรม ในกรณีที่มีปัญหาขาดแคลนอัตรากำลังในภารกิจตามบทบาทใหม่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์อัตรากำลังที่เหมาะสมควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าภารกิจดังกล่าวต้องใช้ผู้ปฏิบัติงานทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพียงใด ดังนั้น เมื่อภารกิจถูกยุบเลิก/ถ่ายโอนงาน ส่วนราชการก็ควรต้องมีแผนในการเกลี่ยอัตรากำลังรองรับด้วย

๓) ให้คำนึงถึงความพร้อมเป็นสำคัญ

คำถาม ๓๙ จากแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ข้อ ๒ โครงสร้างส่วนราชการ

๑) ภารกิจที่รับผิดชอบใช้อำนาจหน้าที่ที่ปรากฏในกฎกระทรวง ใช่หรือไม่ และใช้ส่วนไหนในภาพรวม หรืออำนาจหน้าที่รายชื่อ

๒) เหตุผล ระบุอะไร

(อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๓ ข้อ ๒)

คำตอบ ๓๙ ๑) ภารกิจที่ต้องรับผิดชอบใช้อำนาจหน้าที่ที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการตามรายชื่อ ซึ่งหากยังไม่ครบถ้วน ครอบคลุมก็ขอให้พิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของสำนัก/กองด้วย โดยภารกิจที่นำมาพิจารณากำหนดให้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใดตามแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ต้องเป็นภารกิจที่ได้มีการพิจารณาวิเคราะห์แล้วและปรากฏในแบบฟอร์ม ๒ ข้อ ๔ ด้วย

๒) ในส่วนของเหตุผล ให้ระบุความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนราชการนั้นรับผิดชอบ เช่น ในระดับกระทรวง เหตุผลที่ต้องมีกรม ... รับผิดชอบ และในระดับกรม เหตุผลที่ต้องมีสำนัก/กอง รับผิดชอบ

คำถาม ๔๐ จากแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ข้อ ๓ ระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่ ส่วนราชการต้องกรอกข้อมูลดังกล่าวในลักษณะของการพรรณนาระบบและกระบวนการทำงานใหม่เป็นอย่างไร หรือจะให้อธิบายเป็น Flow Chart (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๓ ข้อ ๓)

คำตอบ ๔๐ Template ตามที่ปรากฏในเอกสารแนบ ๒ ของหนังสือเวียนดังกล่าว นั้น เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นที่ส่วนราชการจะใช้ในการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ.ร. และคณะรัฐมนตรี หากส่วนราชการจะใช้ Flow Chart ในการอธิบายเพิ่มเติมถึงระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่ ก็จะทำให้การพิจารณามีรายละเอียดและความชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ข้อเสนอเกี่ยวกับระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่ดังกล่าว ควรต้องมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับข้อเสนอในการปรับปรุงภารกิจ (ตามแบบฟอร์ม ๓) ด้วยกล่าวคือ ส่วนราชการควรพิจารณาด้วยว่า ภารกิจที่คงเหลืออยู่ ภายหลังจากการยุบเลิกและถ่ายโอน / มอบหมายให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแล้ว ภารกิจดังกล่าวนอกจาก

ควรต้องดำเนินการโดยหน่วยงานรูปแบบใดแล้ว ยังต้องพิจารณาด้วยว่า ควรที่จะมีการปรับปรุงระบบและกระบวนการทำงานใหม่หรือไม่อย่างไร ซึ่งส่งผลให้มีการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการใหม่ตามข้อเสนอของส่วนราชการ

คำถาม ๔๑ จากแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ข้อ ๓ ระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่ ในระดับกระทรวง ไม่ต้องทำใช้หรือไม่ เพราะเป็นรายละเอียดที่ดำเนินการในระดับกรม

คำตอบ ๔๑ แม้ในระดับกระทรวงก็ต้องพิจารณาในเรื่องของระบบและกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของบทบาทภารกิจที่กระทรวงต้องรับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งความสัมพันธ์เชื่อมโยงดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับส่วนราชการภายในและภายนอกกระทรวง ซึ่งจะเป็นการยืนยันให้เห็นถึงเหตุผลและความจำเป็นในการจัดโครงสร้างส่วนราชการในภาพรวมของกระทรวง

คำถาม ๔๒ จากแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ข้อ ๔ อัตรากำลัง กับ สรุปรูปโครงสร้าง/อำนาจหน้าที่/อัตรากำลัง ใช้ข้อมูลเหมือนกัน ทำไมจึงต้องทำซ้ำ (อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๓ ข้อ ๔)

คำตอบ ๔๒ เพื่อให้เห็นรายละเอียดข้อเสนอการจัดอัตรากำลังในส่วนราชการทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรม สำหรับแบบสรุปซึ่งแสดงแผนภูมิการจัดโครงสร้างและอัตรากำลังของส่วนราชการ ก็เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน

นอกจากนี้ ตามแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ ข้อ ๔ ข้อย่อย ๔.๑ หากเป็นภาพของกระทรวง อัตรากำลังของส่วนราชการก็คือระดับกรม และ ข้อย่อย ๔.๒ อัตรากำลังของหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นก็คือองค์การมหาชน **กรณีเป็นภาพของกรม** ข้อย่อย ๔.๑ อัตรากำลังของส่วนราชการก็คือ ระดับสำนัก / กอง และข้อย่อย ๔.๒ อัตรากำลังของหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นก็คือหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (SDU)

คำถาม ๔๓ จากแบบฟอร์ม ๓ ข้อเสนอ แบบสรุป

๑) กรณีกระทรวง อำนาจหน้าที่ให้ระบุภาพรวม หรือระบุอำนาจหน้าที่รายข้อ

๒) กรณีกรม อัตรากำลัง ในแผนผังระบุช่องให้กรอกข้อมูลแล้ว แต่ส่วนท้ายให้กรอกข้อมูลอัตรากำลังใช้ข้อมูลอะไร

(อ้างอิง เอกสารแนบ ๒ แบบฟอร์ม ๓ สรุปรูปโครงสร้าง)

คำตอบ ๔๓ กรณีกระทรวงระบุอำนาจหน้าที่ในภาพรวม

และสำหรับกรณีกรม ในส่วนท้ายให้กรอกข้อมูลชื่อตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในแต่ละสำนัก / กอง

คำถาม ๔๔ คำว่า “ความคุ้มค่าเชิงภารกิจภาครัฐ” มีความหมายครอบคลุมแค่ไหนบ้าง อย่างไรจึงถือว่าคุ้มค่าเชิงภารกิจภาครัฐ และการจะวัดผลสำเร็จสุดท้ายเชิงคุณภาพต่อประชาชน วัดจากอะไรได้บ้าง หรือวัดที่ความพึงพอใจฯ ใช้หรือไม่

คำตอบ ๔๔ ความคุ้มค่าเชิงภารกิจภาครัฐ หมายถึง ประโยชน์ที่รัฐและประชาชนจะพึงได้และตลอดจนรายจ่ายที่ส่วนราชการต้องเสียไปในการดำเนินการภารกิจหรือโครงการนั้น